

תוכנית לימודים לתואר השני במחקר התרבות (במסגרת היחידה למחקר התרבות)

הערה: משך הלימודים לתואר השני הוא שנתיים

מטרת התוכנית

התוכנית עוסקת במחקר התרבות מתוך ראיית התרבות כמכלול הדפוסים המארגנים את הפעילויות החברתיות ואת תוצריהן, הן של קבוצות חברתיות גדולות והן של הפרטים בתוכן. על-פי גישה זו, "התרבות" נתפסת ככוח מארגן בחברה באופן ממשי, ולא כהשתקפות מופשטת של מבנים חברתיים, הקיימים לכאורה בנפרד ממנה. בהתאם לכך, עוסקת התוכנית בדרכים שבהן נוצרות בתרבות אופציות של מידול העולם, שמהן נגזרים דגמים ספציפיים לארגון החיים בכל רמותיהם. במסגרת זו ניתנת תשומת-לב תיאורטית ומחקרית לדינאמיקה של התרבות ולדפוסים ההשתנות שלה, לשאלות של ריבוד תרבותי, יצירת רפרטוארים, מגעים בין תרבויות, תהליכי מיסוד וקאנוניזאציה, לדרכי-השיח של התרבות וכן לדרכי ההמשגה של מיפוי התרבות. בהנחה שהתרבות היא מכלול הטרוגני ודינאמי, מחקר התרבות עוסק בכלל האופציות של התרבות, בלי להעניק מעמד מועדף למחקר של רובד או תחום מסוים, "גבוה" או "נמוך", וגם לא לסוג זה או אחר של מוסדות תרבותיים.

במסגרת הלימודים בתוכנית אמורים התלמידים לרכוש לעצמם:
א הכרה של מבחר מסורות במחקר התרבות, כפי שהתפתחו בקהיליית המחקר הבין-לאומית ובישראל;
ב יכולת עריכת מחקר, כלומר, יכולת לבחון בשיטתיות בעיה עקרונית בתורת התרבות באמצעות מקרה ספציפי.

מידע מפורט ונוסף על היחידה נמצא באתר האינטרנט של היחידה:

<http://www.tau.ac.il/tarbut>

תנאי הקבלה

רשאים להתקבל לתוכנית תלמידים שסיימו תואר ראשון בציון גמר של 85 לפחות. תלמידים שלא למדו סמינטיקה ומחקר התרבות בהיקף של 16 ש"ס לפחות, יחויבו בלימודי השלמה. כל נרשם נדרש להוכיח ידיעה ברמת פטור בשתי שפות זרות. דרכי ההוכחה המקובלות הן אישור פטור אוניברסיטאי או אישור מקביל לו. במקרים מיוחדים תידחה ההוכחה לידיעת השפה השנייה לסוף שנת הלימודים הראשונה. הבחינה בשפה הזרה השנייה חייבת להיערך ביחידה להוראת שפות.

סדר הלימודים

לימודי השלמה (4–16 ש"ס)

לימודי השלמה יוטלו על תלמידים בהתאם לרקע הלימודי שבאו ממנו. התוכנית רשאית להתנות הצלחה בלימודי ההשלמה לצורך אישור מעבר ללימודים מלאים במסגרת התואר השני. מספר שעות הלימודים לתואר השני החל בשנת הלימודים תשס"ד הוא 28 ש"ס. תלמידים שיועברו למסלול ללא תיזה ילמדו 32 ש"ס.

הלימודים נחלקים לשני שלבים :

1. לימודי הכשרה - 20 ש"ס
2. פרויקט מחקר (לימודי התמחות) - 8 ש"ס

לימודי הכשרה (20 ש"ס)

לימודי ההכשרה יכללו את הקורסים הייחודיים לתכנית, המשותפים לכל התלמידים :

1. מבואות : תיאוריה, שיטות מחקר ומסורות במחקר התרבות.
 2. בעיות נבחרות במחקר התרבות.
- במסגרת זו חייבים התלמידים להשתתף בקורס "מבוא למחקר התרבות לתלמידי מ.א." בסמסטר ב' של שנת לימודיהם הראשונה לתואר השני.**

פרויקט מחקר (לימודי התמחות) (8 ש"ס)

במסגרת פרויקט המחקר יתמחה התלמיד בתחום ספציפי של המקצוע ויכתוב את עבודת הגמר.

עם תום שלב ההכשרה תחליט ועדת ההוראה של התכנית אם התלמיד זכאי לעבור לשלב ההתמחות.

התוכנית אינה מציעה מסלול לימודים ללא עבודת-גמר, אך רשאית להעביר תלמידים למסלול ללא עבודת גמר אם לא הצליחו לגבש פרויקט מחקר לאחר 3 סמסטרים של לימודי התואר.

שיעורי חובה

ההשתתפות היא **חובה** בקורסים הבאים :

- [1] "מבוא למחקר התרבות לתלמידי מ.א." – יש להשתתף בסמסטר ב' של שנת הלימודים הראשונה.
- [2] "פורום תלמידי המחקר" – במהלך הלימודים, ורצוי לאחר גיבוש פרויקט עם מנחה.

עבודות סמינריות

יש לכתוב בתוכנית **שתי** עבודות סמינריות, **בהנחיית שני מורים שונים** לפחות.

שפות זרות

בנוסף על שתי השפות הזרות, שהן תנאי קבלה ללימודים בתוכנית, חייב התלמיד ללמוד שפה זרה שלישית ברמה של יכולת קריאה, בהתאם לתחום לימודיו ונושא התמחותו. הבחינה בשפה הזרה השלישית יכולה להתקיים במסגרת התכנית.

פרוייקט המחקר

התלמיד יבנה את תחום התמחותו ויכתוב עבודת גמר במסגרת פרוייקט מחקר. הפרוייקט יכול להיות: (1) חלק מפרוייקט מחקר שמקיים חבר סגל (או חברי-סגל); (2) מסגרת יזומה על-ידי התלמיד, בהסכמת חבר-סגל / חברי סגל. בשני המקרים ייעשה הפרוייקט בהנחיית חבר סגל.

פורום התכנית

התוכנית מקיימת מדי פעם פורום דיון להחלפת דעות, לליבון שאלות משותפות ולקידום הפרוייקטים. בפורום משתתפים מורי התוכנית ותלמידיה.

פורום תלמידי המחקר

התוכנית מקיימת קורס מיוחד לכל התלמידים המגבשים פרוייקט מחקר וכותבים, או התחילו לכתוב, את עבודת המחקר לתואר השני. **ההשתתפות בפורום זה היא חובה** במהלך שנות הלימודים.

עבודת הגמר

1. לאחר שהתלמיד הגיע לסיכום עם האחראים על הפרוייקט שבחר להשתתף בו לגבי נושא אפשרי של עבודת-הגמר ולגבי המנחה, יכין התלמיד הצעת-מחקר. לאחר אישורה בידי המנחה, תוגש ההצעה לאישור ועדת ההוראה של התוכנית.
2. עם סיום כתיבת העבודה, ולאחר אישור המנחה, יגיש התלמיד למזכירות התכנית עותק אחד לא כרוך של העבודה וכן נוסח אלקטרוני. העבודה תימסר לקריאה לקורא שני, לפי החלטת ועדת-ההוראה של התוכנית. שני הבודקים יגישו לועדה חוות-דעת והמלצה לציון. הועדה רשאית להחזיר את העבודה לתלמיד לתיקונים, ולהפנותה לקוראים נוספים. לאחר אישור העבודה, יגיש התלמיד עותק אלקטרוני מתוקן של העבודה. העותק האלקטרוני יועמד באתר האינטרנט של היחידה.
3. עבודת הגמר צריכה לשלב מחקר עם קונצפטואליזאציה חולמת, כלומר: לשלב עיבוד וניתוח של מקרה-מבחן עם כלי-ההמשגה הספציפיים של מקרה-התרבות.

מסלול ללא עבודת גמר

התוכנית אינה מציעה לתלמידיה מסלול ללא עבודת גמר, אך היא רשאית להעביר תלמידים למסלול ללא עבודת גמר אם לא הצליחו לגבש פרוייקט מחקר לאחר 3 סמסטרים של לימודי התואר או מסיבות אחרות. במקרה כזה ילמד התלמיד 32 ש"ס לתואר, ויכתוב עבודה סמינאריונית שלישית במסגרת לימודי ההתמחות במקום עבודת גמר ויבחן בחינת גמר.

הרכב ציון הגמר במסלול הרגיל

ציון התואר השני ייקבע על יסוד ציוני התלמיד בקורסים שהשתתף בהם, בעבודות הסמינריות שכתב, בעבודתו במסגרת הפרויקט ובעבודת הגמר, על-פי השקלול הבא:

קורסים	20%
עבודות סמינריות	40%
עבודת הגמר	40%

הרכב ציון הגמר במסלול ללא עבודת גמר יפורסם

מינהלה

התכנית מתקיימת במסגרת [היחידה למחקר התרבות](#), שהיא חלק מבית-הספר למדעי התרבות.

- ראש התוכנית - פרופ' איתמר אבן-זהר
- מזכירת בית-הספר למדעי התרבות - גב' לאה גודלמן
- מזכירת התואר השני - גב' לאה גודלמן

מזכירות: בניין גילמן חדר 476
טלפון: 640-9325, פקס: 640-7909
דואר אלקטרוני: culture@post.tau.ac.il
אתר התוכנית באינטרנט: www.tau.ac.il/tarbut